

Hol a felelősség mostanában?

Jövünk Baja felől az 55-ös úton. Mélykút előtt utat építettek még tavaly. A sebességkorlátozó táblákat azóta is ott eszi a rozsdá. Ha komolyan venné az ember a 40 kilométeres korlátozást, cammoghatna Mórahalomig, csak azért, mert valaki trehány volt fél éve, elfelejtette leszedni a táblát. Van ennél súlyosabb hibája is annak az útszakasznak: hat hónapja épült, nyilván nem olesón, s máris tengelytörő gödrök éktelenkednek rajta. Egy részüket be is tömőködtek így a mélyedések helyén most kiugró buckák rongálják a járműveket. Hát csak ennyi ideig tart nálunk egy út? Megérti az ember, hogy kevés a pénz, szűkösön telik beruházásokra, De nem éppen ezért kellene tisztességgel megcsinálni, amire mégis csak rászánják a pénzt?

1.

Az ember olykor nem tudja, a józan észnek higgyen-e, vagy a komoly szakmai magyarázatoknak. Ugyancsak az 55-ös út Mórahalom és Szeged közti szakaszán autózva gondolkodtam nemrég: mi szükség zúzott követ rakni rá, amikor semmi baja nem volt. Sima, egyenletes a felülete, egyébként sem régen vitték föl arra is az aszfaltréteget. Erre leöntözték az egészet bitumennel, rászórtak egy csomó zúzott követ. Olvastam én a milapunkban is, hogy ezzel biztonságosabb lesz a közlekedés, kevésbé csúszik az út. Még hogy ez egy vállalati szabadalom. Örvendeznék is neki, ha nem azt láttam volna, hogy a járművek a keréknyomokból mind kikerültek az apró követek az írokba, a sávok még simábbak, mint előtte voltak. Nem tudom, hogy a technológia rossz-e, vagy a megvalósítás, annyi mindenesetre szakmeretek nélkül is lény, hogy a végeredmény csapnivaló. Ha már volt pénz, miért nem inkább arra költötték, hogy simává tegyék az 55-ös út Mórahalmon túli, döcögős, egyenetlen szakaszát? Motoszkál bennem a kisördög: talán azért, mert a szabadalomra annál többet lehet fizetni, minél több helyen megvalósítják.

Még mindig az utaknál maradva: számolja-e valaki, hányadszorra cserélik az új újd burkolatát? Hány tönkrement, kigödrosödött réteget terítettek már le újabbal? Vajon nem kerül-e ez egy föbbe, mint egyszer megcsinálni — rendszeren?

Tavaly nyáron fejezték be a Makkosházi körút és a József Attila sugárút kereszteződésének építését. Vajon hányadszor bontják föl az úttestet, szükítik egy sávra a közlekedést? Annak idején a közlekedés viták folytak, milyen irányba ne lehessen hanyarodni, hogy gyorsabb legyen a forgalom a lámparendszernél. Hiszen ha már ott tartanánk! Az senkit nem izgat, az állandó útjavítások mennyit akadályoznak, lassítják, zavarják a közlekedést? Mennyit bír ki például a Lenin körút burkolata? Hány éve is volt ott utoljára forgalomkorlátozás? Vagy a Makkosházi körútnak a trolikifordulóban elcsúszlyedett része miatt hány hétig volt útszűkület, hányadszorra rakták ki a terelőkorlátokat, csak az idén?

Igazságtalanok lennének, ha csak az útépités köréből vennék a példákat. Hiszen a Kisszínház állapota, a Szeo-

pálya tavalyi gyepszőnyeg-ügye, az Észak-Ujszegeden épült sorházak műszaki állapota mind idekivánczolna a példatárba. S akkor még mindig csak az építőknél, kivitelezőknél tartunk. Sorolhatnánk, hogy az emelkedő árú, szépen megtervezett, de slendriánul megcsinált bútoroknak csálén áll az ajtaja. Hogy este alig van meleg víz. Hogy a lakótelepekről a város másik végébe kell óvodába hurcolni a gyerekeket, az előre nem látott tervezés, vagy az építői igényeit semmibe vevő kivitelezési gyakorlat miatt.

Egyre több levél érkezik mostanában hozzánk, amelyek írói felelősöket követelnek. Fölteszik a kérdést: vajon felelősségre vonják-e, aki tervezte, építette, műszakilag átvette a hitvány utat, a selejtes lakást, a hibás árut? Jösszerveivel már nem is merjük közölni őket: van ugyanis egy ellenideológia, amely a felelősség feszegetését egybemosza a bűnbakkeresés gyakorlatával. S van ebben is valami: ha a főkönyvelő számára lopnak valahol, s ezért a raktáros kap csak fegyelmit, az ilyen felelősségrevonás többet árt, mint használ. Mégsem árt föltenni a kérdést: hol a felelősség mostanában?

2.

Az már csak a dolog utolsó fázisa, hogy felelősségre vonják, aki kárt okoz, hibát követ el, visszaél a helyzetével: A felelősségek az a világos, áttekinthető rendszer hiányzik sok helyen, amely eleve gátat szabna a felelőtlen, rossz munkának.

Annak az egyszerű igazságának a gyakorlatban is érvényesülő rendjére gondolok, hogy a hibát az tartozik kijavítani, aki elkövette. Még hozzá nem külön pénzért, túllóránban, gémekában, hanem a maga kontójára. Tényleg bizonyítják, hogy öntudatból, tisztességből, belátásból ez nem megy. A dolgok rendszerébe tehát be kellene építeni a jutalmazás és a kényszer elemeit. Drasztikus példával élve: a kismacsákat úgy szoktatják szabatsztaságra, hogy addig

nyomkodják az orrát a piszokba, míg rá nem jön, hogyan kell viselkednie. A mi társadalmunkból hiányzik ez a kemény következettség. Képletesen szólva, inkább kénytelen-kelletlen elviseljük, hogy tele van az ágyunk alja macskagumival.

Lehet ezt a gyakorlatot persze humánus indokkal, néhol még racionális érvekkel is mentgetni. Hiszen a Kisszínház esetében például a városi tanács egyik vállalatá végzett minősítetel munkát, ugyanannak a tanácsnak az intézményénél. Akárhogy is alakul a vita, mindenhol a tanács lapos zsebébe megy a játék. Cikket közöltünk tavaly a Szentesi Vízműnél föltart viselt dolgokról. Kaptunk rá olvasói levelet, továbbírtuk a megyei tanács illetékes osztályának, hátha segít ez is a vizsgálatban. Már akkor úgy éreztük, mintha a felülvizsgálati szervnél igen fanyalagva állnának a vizsgálathoz, de hát amit a pénzügyi revízió föltart, azt már nem lehet meg nem történet tenni. Jó szóval kértük akkor, hogy a vizsgálat eredményéről, s az esetleges felelősségre vonásról tájékoztassanak majd — nem a magunk, hanem az olvasó kedvéért vártuk a megnyugtató befejezést. Kaptunk ugyan olyan levelet is, amelynek írója úgy vélte, a vállalat igazgatója a vizsgálatot végző tanács osztályról került a mostani munkahelyére, s ez eleve meghatározza a vizsgálók hozzáállását. Nem hittünk neki, s azóta is várjuk — egyelőre hiába — a tanácsiak értesítését a vizsgálat eredményéről.

3.

Mindez azt példázza, hogy annak az érdekeltisége sem egyértelmű, akinek a felelősség következetes érvényesítését kellene örködni. Ameddig ez így marad, ameddig tehát nem a végeredmény, hanem ilyen-olyan szempontok, csoportérdekek hatása szabja meg az emberek viselkedését, addig hiába várjuk, sürgetjük a felelősebb munkát.

Tanács István

„Élő szakállú” ember

A természetet járva mindenki előfordulhat, hogy méhszúrás éri. A méh szúrásával védekezik, és — ha kell — önvédelemből támad. Ingerlő illatok, szagok is támadásra indíthatják a fullánkoss rovar. Mindezek mellett időjárás tényezők is hatnak a méhek viselkedésére. A közelgő vihar, a gyors felhőátvonulás ingerlékeny, támadóvá teszi az egyébként jámbor jószágot, s ilyenkor sokkal gyakrabban szúr meg embert-állatot egyaránt.

Egy brazil méhészként különleges mutatóvánnal lepim meg a szemlézőket: miután kinyitja a méhkast, a szorgalmas kis rovarok százai lepik el az arcát és nyakát, félelmetes „élő szakállú” képezetven rajta. (Érdekes viszont, hogy az orrahegyét és a száját szabadon hagyják.) Hogy megússa mérges szúrások nélkül ezt az inváziót, annak nyilván az az egyik alapfeltétele, hogy teljes mozdulatlanul tartsa az állatkának a fején való megtelepedését, így ugyanis semmi okuk nincs rá a mé-

heknek, hogy támadjanak. Kérdés persze, hogy később miként szabadul meg a hátrabongorató látványú szakálltól a bátor méhészk.

Szeged a hazai lapokban

1985.19.

Allami díjas műszakiak: Ferenczy Lajos, Venetianer Pál, Alföldi Lajos — Műszaki Élet. — ápr. 27. : ill. — A szegedi biológusokról.
A Somogyi-könyvtár száz éve / Pálffy Róbert — Könyvtáros. 4. sz. — (Könyvtári szakirodalom). — Könyvismeretetés.
A piachoz alkalmazkodva : A vezetők informálják a munkásokat : Szegedről... / -mi- = Taurus Hírlap. — máj. 1. — Szerző: Milán Ilona. — A gumigyárban.
Társadalmimunka-akciók, versenyek, sport : Szegedi KISSZ-kronika / f. = Taurus Hírlap. — máj. 1. — Szerző: Földes Károly. — A gumigyárban.
Zöldár a Tiszán = Magyar Hírlap. — máj. 7. — Lezártak a tiszai rakpartot.
Örvendetesen sok a fiatal. Jártasság a helyi politikában : Szeged / (halás) = Magyar Nemzet. — máj. 7. — (Jelölési gyűlésekről jelentjük) — Szerző: Halász Miklós.
Merre tart a szegedi futball? Nagy mellényből zakó! Horváth Kálmán = Ország-Világ. — máj. 8. — A Szeo AK-ról.
Az őszibarackról Mórahalmon

Elismerés a Szatymazi Áfésznek

„A belkereskedelmi miniszter a Fogyasztási Szövetkezetek Országos Tanácsa és a KPVD SZ országos elnöksége a szocialista munkaverseny-mozgalomban elért eredményei alapján a Szatymazi Áfész kollektíváját Elismerő Oklevél kitüntetéssel jutalmazza...”

Ünnepi termelési tanácskozásra gyűltek a mi nap Szatymazon, az áfész dolgozói, a művelődési háznál végzett minősített munkát, ugyanannak a tanácsnak az intézményénél. Akárhogy is alakul a vita, mindenhol a tanács lapos zsebébe megy a játék. Cikket közöltünk tavaly a Szentesi Vízműnél föltart viselt dolgokról. Kaptunk rá olvasói levelet, továbbírtuk a megyei tanács illetékes osztályának, hátha segít ez is a vizsgálatban. Már akkor úgy éreztük, mintha a felülvizsgálati szervnél igen fanyalagva állnának a vizsgálathoz, de hát amit a pénzügyi revízió föltart, azt már nem lehet meg nem történet tenni. Jó szóval kértük akkor, hogy a vizsgálat eredményéről, s az esetleges felelősségre vonásról tájékoztassanak majd — nem a magunk, hanem az olvasó kedvéért vártuk a megnyugtató befejezést. Kaptunk ugyan olyan levelet is, amelynek írója úgy vélte, a vállalat igazgatója a vizsgálatot végző tanács osztályról került a mostani munkahelyére, s ez eleve meghatározza a vizsgálók hozzáállását. Nem hittünk neki, s azóta is várjuk — egyelőre hiába — a tanácsiak értesítését a vizsgálat eredményéről.

Santa Sándor három évvel ezelőtt került a szövetkezet élére és azt hiszem, ő az egyik legbüszkébb elnök ezekben a napokban.

— Az ország 280 szövetkezetéből 15-en kaptak Kiváló címet, és 6 szövetkezet Elismerő Oklevelet. Ebben a hatban vagyunk mi is. Úgy érzem, megérdemeltük! A sikerben az egész kollektíva közös munkája benne van. Az elismerés, a további célok elérésére ösztönzi tagjainkat. Közös érdekünk, hogy a nyereség szintet megtartsuk, a forgalmat pedig a nyereség megtartásával fokozzuk!

Nehezen talált szavakat az elnök, amikor átnyújtották neki a Fogyasztási Szövetkezetek Országos Tanácsa Kiváló Szövetkezeti Munkáért kitüntetését.

Váratlanul ért ez az elismerés — kezdte a beszélgetést, majd így folytatta: — Nagyon jöszent, hogy az áfész vezetői figyelemmel kísérték a munkánkat. Mint, ahogy elmondtam, az ünnepi tanácskozás résztvevőinek, úgy most is azt érzem, hogy ez a kitüntetés ugyan névre szóló, de ezt az áfész összes dolgozóinak dicséretes munkája révén kaphattam meg. Ez a közös munka elismerése...

Santa Sándor az ünnepi termelési tanácskozás záróakkordjaként elismeréseket, jutalmakat adott át a kiemelkedő munkát végző dolgozóknak. A vágóhíd kollektívája, a Vegyesfelvásárlás, a 6-os, és a 16-os számú élelmiszerbolt, valamint a 17. számú hatósági húsbolt kollektívája, a Kiváló Egység kitüntető címet nyerte el. A szocialista brigádok vetélkedése után, aranykoszorús jelvényt kapott a Petőfi Sándor, a Kossuth Zsuzsa, a Tyerskova és a Zalka Máté szocialista brigád. Ezüstkoszorút ért el a Május 1. brigádot a November 7. és az Április 4. szocialista brigád. Több dolgozó vett át pénztárgalmat.

MI? HOL? MIKOR?

1985. MÁJUS 15., SZERDA NÉVNAP: ZSÓFIA, SZONJA
A Nap kel 5 óra 7 perckor, és nyugszik 20 ór 14 perckor.
A Hold kel 3 óra 37 perckor, és nyugszik 15 ór 43 perckor.

VIZÁLLÁS
A Tisza vizállása Szegednél kedden 607 cm (áradó).

SZÁZNEGYVEN ÉVE
született Ilja Mecsnyikov (1845-1916) orosz biológus, bakteriológus, Nobel-díjas (1908) orvostudós. 1881-ben Szciliában fölfedezte, hogy a tengeri csillag átírázó lárvaiban bizonyos sejtfelések magukba kebelezik, fölfalják a bevitt idegen anyagot. Ezeket a sejteket vándorsejteknak nevezte el (később fölöszöjt lett a nevük, a jelenségé pedig fagocitózis). Evtizedes munkájának eredményeként létrejött az immunitás sejtelmélet, amely szerint az emberi szervezet védelmében a fagocitáló tulajdonságú fehérvérsejtek jásszák a döntő szerepet.

ZENES SZÍNHÁZ
Délután fél 6 órakor: Ilyenek a nők! (Cosi fan tutte) — Móra F. 1-2. bérlet.

KISSZÍNHÁZ
Este 7 órakor: Armány és szerelem (Janosó M.—József A.—bérlet).

KLUBSZINPAD
Este 8 órakor Mária Magdolna: Himnusz.

MOZIK
Vörös Csillag: délutól 10 órakor: Anna Pavlova, 1-2. (szines, m. b. szovjet-angol, dupla helyár); délután negyed 4 órakor: A magyar ip nevében (magyar): délután 5 és este 8 órakor: Piszkos tizenkető, 1-2. (m. b. amerikai, III. dupla helyár).

Kertmozi: este 9 órakor: Aranyoskám (szines, m. b. amerikai, III. helyár).
Fáklya: délután háromnegyed 4 és háromnegyed 7 órakor: Anna Pavlova, 1-2. (szines, m. b. szovjet-angol, dupla helyár).

Filmtekta: Este 6 órakor: A vidéki lány (szines, francia-avai).

Kiskorösy Halászerda, Kert: este 10 órakor: Flashdance (szines, amerikai, kiemelt helyár!)

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR
Dugonics téri 13/53. számú este 8 óráig reggel 7 óráig. Csak sürgős esetben.

BALESETI, SEBÉSZETI ÉS UROLÓGIAI FELVÉTELI ÜGYELET
Ma a balesetet szenvedett személyeket Szegeden az Idegsebészeti Klinika (Pécsi u. 4.) veszi fel, sebészeti és urológiai felvételi ügyeletet a II. Kórház (Tolbuhin sgt. 57.) tart.

ÉJSZAKAI ORVOSI ÜGYELET
Este 7 óráig reggel 7 óráig a felelős lakosság részére: Szeged, Hunyadi János sgt., 1 sz. alatt. Telefon: 10-100.

GYERMEKORVOSI ÜGYELET
Munkanapokon 13 óráig másnap reggel fél 8 óráig, szombaton, vasárnap és munkaszüneti napokon reggel fél 8 óráig a Lenin krt. 20. szám alatti körzeti gyermekorvosi rendelőben történik a sürgős esetek orvosi ellátása.

FOGORVOSI ÜGYELET
Mindennap este 22 óráig reggel 6 óráig, szombaton reggel 7-től hétfő reggel 7 óráig: Szeged, Zöld Sándor u. 1-3. Tel.: 14-420.

S. O. S. LEJKISEGÉLY-SZOLGÁLAT
Mindennap este 7-től reggel 7 óráig. Telefon: 11-000.

BUDAPEST 1.
8.00: Tv-torna — (ism.)
8.05: ITV
8.50: Delta — (ism.)
9.55: Egi postások — 5. — (ism.)
10.50: Reflektorfény
11.05: Képűrság
11.50: ITV
15.55: Hírek
16.00: Komodó varánuszok — NSZK rövidfilm
16.40: Szerelem — magyar film
18.05: Képűrság
18.15: Magyarország fürdő-nagyhatalom — dok.-film
19.10: Tv-torna
19.15: Esti mese
19.30: Tv-híradó
20.00: Ut a döntőig...
20.10: Everton—Rapid labdarúgó-KEK-döntő mérkőzés
22.05: Tv-tűkör
22.15: Tv-híradó 3.
22.25: Himnusz

BUDAPEST 2.
17.40: Újdonság az iskolában
18.25: Perpetuum mobile — (ism.)
19.10: Képűrság
19.15: Ecranul Nostru — a szegedi körzeti stúdió román nyelvű nemzetiségi műsora
19.35: Balett — mindenkinek — 5. — (ism.)
20.00: Bemutatjuk a Miskolci Nemzeti Színházat
21.20: Tv-híradó 2.
21.45: Esték Abodnyval — 4.
22.15: Képűrság

BELGRÁD 1.
8.35: Tv-naptár
8.45: Sólomok — sorozat gyerekeknek
9.15: Postaláda
9.30: Történelmi elbeszélés
10.00: Pályaválasztás
10.30: Hírek
10.35: Művelődési műsor
12.30: Hírek

BELGRÁD 2.
18.05: Hírek
18.30: Zágrabi körkép
19.00: Zászló alatt
19.30: Tv-naptár
20.00: Hangverseny-termekből
20.10: Labdarúgó KK: Rapid—Everton
20.50: Tegnap, ma, holnap
21.05: Dok.-sorozat
21.50: Dzsessz

ÚJVIDÉK
17.00: Tv-híradó magyarul és szerb-horvátul
17.45: Sólomok — 11.
18.15: Művelődési egyesületek
18.45: Az öngazgatás folyamatai
19.15: Rajzfilm
19.30: Tv-híradó 2., magyarul
20.00: Rajzfilm
20.10: KEK labdarúgó-mérkőzés — döntő

CSÜTÖRTÖK DELELTŐT BUDAPEST 1.
8.00: Tv-torna — (ism.)
8.05: ITV
9.35: Egi postások — 6.
10.35: Játékos időtöltések — NSZK—kanadai-francia rövidfilm-sorozat — (ism.)
11.00: Donyekli-medence — Karaganda — szovjet film
11.20: Sanghaj — Kina kirakata — NSZK dok.-film — (ism.)
12.00: ITV
12.25: Képűrság

ROSSUTH
8.20: Világablak — (ism.)
8.50: Kis magyar néprajz
9.35: Népdalcsokor
9.47: Beszélő nehéz...
9.59: Dalpostó
10.05: Szántás — Vladislav Stanislav Reymont előbeszélése
10.33: Találkozás a Hangvillában
10.52: Nagy mesterek — világ-híra előadóművészek
11.52: A Living Strings zenekar filmzené: játszik
12.30: Ki nyer ma?
12.45: Közéleti térkép — riport-műsor
13.05: Perényi Miklós gondolkázik
14.00: A magyar széppróza százada! — Vörösmarty Mihály: Orlay — (ism.)
14.25: Operaságerek
15.03: Zenjien a muzsika
15.30: Ritka magyar — Végvári Rezső népzenei előadása — (ism.)
16.05: MR 10-14 — iskolák, órsk, barátok
17.00: Vesszőparipánk
17.30: Haydn: Esz-dúr (Útdob-pergés) szimfónia No. 103
18.02: Kritikusok fóruma — Kurucz Gyula: A veszett ember
19.15: Rádiósínház: Május — Szép Ernő jelenete
20.12: Diszkréták — Imezbarátok óraja
21.12: Dvái Nagy Kamilla népdalokat énekel
21.30: Szintézis — osztrák államszerződés
22.20: Tíz perc külpolitika
22.30: Fényes Szabolcs filmzenéből
22.45: Mire jó a költségvetés? — beszélgetés
23.05: A guarani — részletek Gomes operájából
0.10: Madrigálók — forrásokról

PETŐFI
8.05: Idősebbek hullámhosszán — dallamok, emlékek
8.50: Tíz perc külpolitika — (ism.)
9.05: Napközben — zenés délelőt
12.10: Indulók, táncok — fúvószenekarra
12.25: Utikalauz — újdulóknek
13.10: A tegnapi slágereiből
14.00: Vándor — a múlt és jelen érdekességei között barangol Felely Péter Boidog születésnapot! — az ünnepelték: Gáti József, Hegedűs Géza, Hidas Frigyes
17.05: Kishegyí Árpád operett-dalokat énekel
17.20: Diákfoci
17.30: Ötödik besbeség — ifjúság, politika, kultúra
18.30: Nyolc rádió nyolc dala
19.65: Phil Collins felvételeiből
19.50: Mit olvashatunk a Pártélet májusi számában?
19.55: Huszka Jenő műveiből
20.20: Hunyadi Sándor meséi — 4. — (ism.)
20.50: Tűkörkép
21.05: Beszélő nehéz
21.17: Elvis Presley összes felvételei — 20.
22.30: Barangolás régi hanglémezek között
23.00: A brazil konkrét költszet
23.20: Verbunkosok, nóták
24.00: Éjfélőli hajnalig